

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Opava 29.10.2013
čj. SRS 058484/2013

Oblastní odbor SRS
Jaselská 552/16
746 82 Opava

Zpráva č. 19 oblastního odboru OPAVA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 23.9.–27.10.2013

1. Počasí

Většinou převládalo příjemné a poměrně teplé podzimní počasí s průměrným množstvím srážek. Jen v období 3.–5.10. se citelně ochladilo a prakticky na celém území oblasti byly zaznamenány první ranní mrazy. Minimální teploty klesly ojediněle až na -4 °C a v přízemní vrstvě i na -7 °C. Typické počasí babího léta nastoupilo přibližně od 10.10. Odpolední maxima pravidelně překračovala 15 °C a 11.10. na většině území dokonce 20 °C. Počasí bylo většinou proměnlivé, skoro jasné až oblačné, při přechodech frontálních systémů zatažené s deštěm nebo přeháňkami. Nadprůměrné teploty pokračovaly až do konce období a místy padaly i maximální teplotní rekordy. Před frontami jsme zaznamenali často čerstvý až silný většinou jihovýchodní vítr.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhá ještě setí ozimých obilnin, sklizeň brambor, ovoce, zeleniny, kukuřice i cukrovky, ve chmelnicích vysazují nové porosty nebo chybějící rostliny. Ze škodlivých organismů jsou aktuální jen ojediněle střední výskyty kříška polního v ozimých obilninách a výskyty hraboše polního v ozimech a pícninářských porostech.

OBILNINY

Většina porostů je již vzešlá, ale setí ozimých pšenic ještě není ukončeno. Porosty obilnin vypadají vyrovnané, zatím jsou ale velmi malé, většinou do 3 listů, jen nejstarší porosty začínají odnožovat. Zaplevelení zatím nelze posoudit. Jen ojediněle jsou zjišťovány silnější výskyty kříška polního, výskyt viróz zatím nikde nebyl potvrzen. U kukuřic převažují pouze slabé výskyty snětivosti palic a lat kukuřice.

PŠENICE OZIMÁ (RF 00–21 BBCH, suché semeno až počátek odnožování)

Porosty jsou v dobrém zdravotním stavu, vzrůstově i vývojově vyrovnané.

Výskyty **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** jsou většinou slabé, střední výskyty byly zjištěny v okresech Jeseník (Hradec, Javorník-Ves, Vidnava) a Karviná (Dolní Lutyně, Dolní Suchá).

Za škodlivý výskyt na vzešlých ozimech se považuje 3 a více imag kříška polního ve 100 smycích. Pozor na záměnu s podobnými druhy!

Výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** jsou většinou slabé, jen na Prostějovsku (Čehovice, Hrubčice, Ivaň, Kralice na Hané, Štětovice) až střední a silné, jinde pouze s ohnisky na okrajích pozemků. Porosty se středními a silnými výskyty se ošetřují rodenticidy.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením desetkrát.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na podzim zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (10–21 BBCH, první list vystoupil z koleoptile až počátek odnožování)

Porosty jsou rovnoměrně vzešlé a vyrovnané, vesměs ve velmi dobrém zdravotním stavu. Výskyty **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** i **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** jsou pouze slabé, zaplevelení zatím nevýznamné.

KUKUŘICE (89–99 BBCH, plná až sklizňová zralost)

Většina porostů je již sklizena.

Nálety samců **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** do feromonových lapáků byly ve sledovaném období už jen ojedinělé nebo nulové. Škody v porostech nebyly pozorovány. Celkově lze výskyty bázlivce kukuřičného hodnotit jako plošně velmi rozdílné a spíše slabší než v minulých letech. Silné výskyty byly zaznamenány pouze v okresech Bruntál (Osoblaha) a Frýdek-Místek (Horní Tošanovice), střední v okresech Olomouc (Holice u Olomouce), Prostějov (Mořice) a Přerov (Dluhonice). Sledování pomocí feromonových lapáků bylo ukončeno 15.10.

Ojedinělé střední výskyty housenek **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** byly zaznamenány v okrese Jeseník (Javorník-Ves, Vidnava). Sledování náletu imag do světelných lapačů bylo ukončeno 30.9.

Podrobnější informace můžete zjistit na veřejném portálu Státní rostlinolékařské správy na adrese <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>.

Migraci **černopásky bavlníkové (*Helicoverpa armigera*)** v letošním roce je možné hodnotit jako průměrnou. Feromonovými lapáky umístěnými v porostech kukuřice byl zachycen pouze jeden samec (26.6., Mořice v okrese Prostějov). Rovněž pozorování v terénu a záchyty ve světelných lapačích ukazují na více méně průměrné výskyty. Motýli druhé generace byli zjišťováni hojně, nikoliv však masově, jako například v minulém roce. Škody na zemědělských plodinách nebyly hlášeny. Sledování ve světelných lapačích bylo ukončeno 30.9., ve feromonových lapačích 15.10.

Nálety do světelných lapačů Státní rostlinolékařské správy je možné nalézt na internetové adrese uvedené u zavíječe kukuřičného.

OLEJNINY

Pravidelné srážky příznivě přispěly ke zdárnému vzcházení zasetých ozimých řepk. Jejich porosty jsou většinou vyrovnané, jen místy mezerovité. Výskyty chorob (fomového černání stonků řepky, plísně brukvovitých, šedé plísnovitosti brukvovitých) i škůdců (slimácků, dřepčků, mšice zelné, housenek pilatky řepkové) jsou s výjimkou hraboše polního slabé. Pozemky silně zaplevelené výdrollem obilnin byly ošetřeny herbicidy.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 11–19 BBCH, první pravý list až 6–9 a více listů vyvinuto)

Špatné vzcházení způsobené pravděpodobně přemokřením a utužeností půdy zaznamenali na více lokalitách v okrese Prostějov (Držovice, Mořice na Hané, Pavlovice u Kojetína, Smržice, Vrahovice).

Střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zaznamenány na řadě lokalit v okresech Olomouc (Brníčko, Hnojice, Tršice, Újezd u Uničova, Zákřov), Opava (Sudice) a řepařské části okresu Prostějov (Dřevnovice, Hruška, Kostelec na Hané, Koválovice, Kralice na Hané, Mořice na Hané, Nezamyslice nad Hanou, Němčice nad Hanou, Osičany, Pavlovice u Kojetína, Poličky, Tištin, Víceměřice a řada dalších).

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením desetkrát.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na jaře zjistí 50 a více nebo na podzim více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

OKOPANINY

Sklizeň brambor spěje ke konci. U cukrovky jsou některé porosty slabé a nevyrovnané, jinde zase ve výborné kondici a dokonale odplevelené.

CUKROVKA (RF 49 BBCH, kořen dosáhl sklizňové velikosti)

V současné době jsou zaznamenávány pouze slabé nebo nulové výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)**.

Z plevelů jen místy cukrovku přerůstají prosovitě trávy, na Prostějovsku (Bedihošť, Domamyslice, Mostkovice) byl lokálně zjištěn výskyt **mračňáku Theophrastova (*Abutilon theophrasti*)**.

PÍCNINY

Ve víceletých pícninách byly silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** pozorovány v řepařské části okresu Prostějov (Držovice, Lešany, Němčice nad Hanou, Poličky, Smržice, Vrahovice), střední v okresech Nový Jičín (Kunín) a Olomouc (Benkov, Renoty). Na trvalých travních porostech byl střední výskyt zaznamenán v okrese Nový Jičín (Štramberk), ohniskové střední výskyty jsou hlášeny z okresů Jeseník (Domašov, Vidnava) a Šumperk (Krchleby, Pobuří).

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem $4 \times 250 \text{ m}^2 = 1000 \text{ m}^2$) a vynásobením desetkrát.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na jaře zjistí více než 50, v létě více než 300 a na podzim více než 1000 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

Na některých pozemcích na Prostějovsku jsou také nory **křečka polního (*Cricetus cricetus*)**.

Pozor, jedná se o druh v České republice chráněný zákonem!

Za oblastní odbor Opava zpracoval: Ing. Jan Sitek